palyginus su tyrimais kitose kapinėse, rasta mažai pavienių žmonių kaulų, o tai patvirtina, kad kapinės veikė gana trumpai. Po antropologinių tyrimų palaikai perlaidoti bendrame kape Miesto sode.

Aptikta ir architektūrinių detalių. Tyrimų metu perkasoje 6 atidengtas XIX a. buvęs trintų raudonų plytų takas. Perkasoje 11 atkasti XIX a. I pusės medinio pastato mūriniai pamatai. Statinys sudegė dar XIX a., tai liudijo šalia mūro fiksuoti degėsiai ir apsilydęs stiklas. Po gaisro pastatas apleistas. Dar vieni plytų mūro pamatų fragmentai atidengti perkasoje 13. Šie išlikę prasčiau, kokiam statiniui skirti, neišsiaiškinta. Pagal plytas ir kalkinį skiedinį jie datuoti XVII a. Tyrimų metu surinkti keli šimtai radinių, dalis jų registruota ir perduota KMM – iš viso 268 radiniai. Rasta gana daug buitinės keramikos, plokštinių ir indų formos koklių, kas leidžia padaryti prielaidą, kad ir už miesto sienos XVI–XVII a. būta sodybos ar sodybų. Aptiktos dvi dešimtys XVI–XVII a. monetų, kurios galėjo būti pamestos šalia kelio, vedančio Totorių vartų link (4 pav.). Kai kurios iš jų gana retos. Kovas prie gynybinės sienos liudija XVII–XVIII a. švininės kulkos. Tačiau daugiausia radinių datuota XIX–XX a., todėl tik dalis jų inventorinta.

The Cemetery in the Kaunas City Garden

In 2020, in realising a park reconstruction project in the Kaunas City Garden, 442 m^2 were excavated at the site of utility line trenches and around 10,000 m^2 were surveyed (Fig. 1). Sterile soil was reached in the majority of the trenches at a depth of 1.3–1.4 m, in burial pits at a depth of up to 2.2 m. 34 burials dating to the late 18th – first half of the 19th centuries were discovered. The individuals had been Catholics and Old Believers, to whom separate sections of the cemetery had not been assigned. The majority of the burials were without grave goods, but several contained crosses (Fig. 3), rings, and buttons. A roughly 1.3–1.5 m thick cultural layer with a distinguishable lower 16th–17th-century horizon containing contemporaneous finds: sherds of household pottery, stove tile fragments (Fig. 2), and coins (Fig. 4) was recorded beyond the cemetery's boundaries. 268 finds were given to KMM.

Dovilė Urbonavičiūtė-Jankauskienė

Kapai Rasų gatvėje 9 Vilniuje

2020 m. sausio–birželio mėnesiais APC vykdė žvalgymus Rasų g. 9, Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (UK 25504) teritorijoje. Sklypas Rasų g. 9 yra netaisyklingo trikampio formos, jį iš Š–V riboja Drujos, iš R – Rasų gatvės, iš P – geležinkelio linijų teritorija. 2017 m. vykdyti žvalgomieji tyrimai numatomo administracinės paskirties pastato statybos vietoje metu (*ATL 2017 metais*, 2018, p. 729), tirtas bendras 25,3 m^2 dydžio plotas (4 šurfai ir perkasa), fiksuotas XIX a. sluoksnis su XVII–XIX a. radiniais.

Ruošiant sklypą statyboms, žvalgymų metu buvo niveliuojama sklypo centrinė ir R dalys. Darbai vykdyti mechanizuotai. Centrinėje dalyje kastas apie 40–50 cm viršutinis pilkos žemės sluoksnis su griuvenomis ir šiukšlėmis. R dalyje buvo nukasamas iki 90–150 cm gylio viršutinis pilkos žemės su griuvenomis, likusiomis gelžbetonio plokštėmis ir šiukšlėmis sluoksnis. Iki projektinio niveliacijos lygio stebėtas sujauktas XX a. sluoksnis, vietomis persmelktas mazutu.

Žvalgymai vykdyti numatomo statyti pastato vietoje ir sklype klojamų inžinerinių tinklų vietoje, iš viso 3375 m² plote (1 pav.). Jų metu vietomis fiksuotas iki 1,8–2,2 m storio XIX–

1 pav. Situacijos planas: 1 – sklypas, kuriame vykdyti žvalgymai; 2 – žvalgytos inžinerinių tinklų tranšėjos; 3 – griautinių kapų vietos; 4 – žvalgytos elektros tinklų tranšėjos; 5 – žvalgytos iškasos; 6 – buvusių pastatų vietos; 7 – naujo pastato vieta; 8 – 2017 m. D. Antropikaitės žvalgomųjų tyrimų vietos. D. Urbonavičiūtės-Jankauskienės brėž.

Fig. 1. Situation plan: 1 – the plot, which was the site of the field survey; 2 – monitored utility line trenches, 3 – inhumation burial sites; 4 – monitored power line trenches, 5 – monitored digging; 6 – former building sites; 7 – the new building site; 8 – D. Antropikaitė's 2017 field evaluation sites.

XX a. kultūrinis sluoksnis. Žvalgant inžinerinių tinklų tranšėjų vietose, aptikti 4 griautiniai žmonių palaidojimai (3 duobės).

Kapas 1 atidengtas centrinėje sklypo dalyje. Jame buvo maždaug 20–30 m. amžiaus vyro apardytas skeletas, galva orientuotas V kryptimi. Skeletas 155 cm ilgio, kojos 92 cm ilgio, griaučiai ties dubenkauliu 24 cm pločio. Dubens kaulai fiksuoti 1,28 m gylyje nuo žemės paviršiaus (H_{abs} 150,10 m). Kojos ištiestos. Iš kaukolės išlikęs tik apatinis žandikaulis. Galvos vietoje fiksuotas pilkos žemės perkasimas, matyt, dalinai suardęs kapą. Palaidojimo vietoje nerasta jokių įkapių ar buvusio karsto žymių. Skeletas įkastas 70 cm į geltono smėlio įžemį. Kapo užpildas – smėlio sluoksnis su pilkos žemės linzėmis.

Sklypo Š dalyje, palei Drujos gatvę kastoje tranšėjoje C aptikti kapai 2 ir 3. *Kape 2* fiksuotas 25–35 m. vyro skeletas (be blauzdų ir pėdų), orientuotas R–V kryptimi. Skeleto fragmentas 100 cm ilgio. Dubens kaulų H_{abs} 150,38 m. Išlikęs tik dešinės kojos šlaunikaulis. Rankos sudėtos pilvo srityje. Palaidojimo vietoje nerasta jokių įkapių ar buvusio karsto žymių. Skeletas įkastas 40 cm į geltono smėlio įžemį. Kapo užpildas – smėlio sluoksnis su pilkos žemės linzėmis. Virš smėlio sluoksnio fiksuotas 1 m storio sujauktas pilkos žemės su moliu ir statybinėmis šiukšlėmis sluoksnis.

Kapas 3 aptiktas po kapu 2. Tai 25–35 m. vyro skeleto viršutinė dalis, orientuota R–V kryptimi. Skeleto fragmentas 65 cm ilgio. Dubens kaulų H_{abs} 149,98 m. Rankos sudėtos pilvo srityje. Palaidojimo vietoje nerasta jokių įkapių ar buvusio karsto žymių. Skeletas įkastas 1 m į geltono smėlio įžemį. Kapo užpildas –

smėlio sluoksnis su pilkos žemės linzėmis. Virš smėlio sluoksnio fiksuotas 1 m storio sujauktas pilkos žemės su moliu ir statybinėmis šiukšlėmis sluoksnis.

Kapas 4 atidengtas sklypo P dalyje kastoje tranšėjoje F. Tai 25–35 m. moters skeletas (be dešinės blauzdos ir abiejų pėdų), orientuotas R–V kryptimi. Skeleto fragmentas 103 cm ilgio. Dubens kaulų H_{abs} 151,76 m. Rankos sudėtos pilvo srityje. Palaidojimo vietoje nerasta jokių įkapių ar buvusio karsto žymių. Skeletas įkastas 20 cm į geltono smėlio įžemį. Kapo užpildas – smėlio sluoksnis su pilkos žemės linzėmis. Virš smėlio sluoksnio irgi fiksuotas 1 m storio sujauktas pilkos žemės su moliu ir statybinėmis šiukšlėmis sluoksnis.

Žvalgymų metu 0,5–1 m gylyje nuo niveliuoto žemės paviršiaus aptikti 4 griautiniai žmonių palaidojimai. Prie aptiktų skeletų nerasta jokių datavimui tinkamų radinių. Kapai gali būti ir XVIII, ir XX a. Istoriniuose planuose jokių nuorodų apie šioje vietoje buvusias kapines nėra, tačiau fiksuotas griautinių palaikų išsidėstymas vienoje juostoje, orientuotoje Š–P kryptimi. Tikėtina, jog žmonės čia palaidoti karų, ligų ir kitokių miestą ištikusių nelaimių metu už miesto ribos. Kadangi tranšėjos kastos mechanizuotai ir įvairaus gylio, dalinai buvo apardyti skeletų galūnių kaulai. Aptiktus kapus galima traktuoti kaip pavienius palaidojimus, galbūt orientuotus pagal anksčiau buvusią ribą (gatvę ar pylimą), tačiau negalima teigti, kad šioje vietoje yra buvusios didesnės ar mažesnės kapinės.

The burials Found at Rasų St. 9, Vilnius

In 2020, the APC conducted a field survey at Rasų St. 9, Vilnius, during which a total of 3375 m² were surveyed on the plot. A 19th–20th-century cultural layer up to 1.8–2.2 m thick was recorded at places during the survey and 4 inhumations (in 3 burial pits) were discovered at a depth of 0.5–1 m from the ground's levelled surface (Fig. 1). No finds suitable for dating were discovered near the skeletons. The burials can date to the 18th and 20th centuries. The discovered burials can be treated as isolated burials possibly oriented in accordance with a previously existing boundary (street or earthwork).

Vytautas Vingis

Kapinės Trakų Užtiltėje

2020 m. Trakų senojo miesto vietos (UK 27125) teritorijoje, Karaimų skersgatvyje 2, buvo tiesiamas dujotiekis. Šis sklypas yra Trakų miesto dalyje, vadinamoje Užtilte. XIX a. viduryje čia įkurtos kapinės, kurios 1997 m. vykdant sklypuose statybos darbus buvo visiškai arba bent iš dalies sunaikintos (*LIIR*, f. 1, b. 7435). Artimiausioje aplinkoje archeologiniai tyrimai atlikti keletą kartų. 2007 m. V. Juškaitis ištyrė 12 m² plotą (*ATL 2007 metais*, 2008, p. 574), tokį pat plotą 2009 m. ištyrė ir U. Budvydas (*ATL 2009 metais*, 2010, p. 505). Tyrėjai vertingo kultūrinio sluoksnio nefiksavo, radinių neaptiko. 2016 m. B. Lisauskaitė Karaimų g. 87 ištyrė 11,25 m² plotą, rado XX a. vidurio ir II pusės kultūrinį sluoksnį. Šurfe 4 aptiko žmogaus kaukolės kaulų (*ATL 2016 metais*, 2017, p. 535).

Prieš vykdant dujotiekio tiesimo darbus, siekiant ištirti aptiktus kultūrinius sluoksnius, trasos vietoje ištirti 4 šurfai, kurių matmenys 2,5x1 m, 1,5x1,5 m, 2x1,5 m, 2,5x2 m (iš viso 12,75 m² plotas). Šių tyrimų metu šurfuose 1, 2 (1 pav.) bei šurfe 4 fiksuoti 0,7–1,4 m storio smėlio ar žvyro sluoksniai su pavieniais žmonių kaulais, išsidėsčiusiais ne anatomine tvarka, bei keliais XVIII–XX ir XX a. radiniais. Šurfuose 1, 2, 4 0,7–1,4 m gylyje pasiektas šviesios spalvos smėlis su žvyru – įžemis. Šurfe 3 rasti 70–80 cm